

Bozsik Gabriella

**„Az eredményesebb tanárképzésért”
Az Eszterházy Károly Főiskola Mestertanár
videoportáljának bemutatása**

2011 áprilisában az egri főiskola Tanárképzési és Tudástechnológiai Kara egy olyan egész napos szakmai konferenciát rendezett, amelyen a kar dékán asszonya, Estefánné dr. Varga Magdolna és dr. Sallai Éva tanszékvezető asszony bejelentette, hogy elkészült a *Mestertanár* videoportál, melynek célja – mint az összes résztvevőnek ajándékozott DVD borítója is mutatja – az eredményesebb tanárképzés. Előadásukban mindketten ismertették többek között a videoportál rendeltetését, tartalmát és létrejöttének körülményeit.

Ezt követően a szerkesztőség tagjai külön-külön bemutatták, hogy kinek milyen részfeladata volt és lesz ezután is ebben az újszerű, igen hasznos, most kezdődő csoportmunkában. Ezt követően a délutáni szekcióüléseken motivációként rövid részleteket láthattak a helyi szakmódszertanos kollégák, a gyakorlóiskolai tanárok és a mestertanárképzésben részt vevő egyéb intézmények képviselői az elkészített filmfelvételekből.

Ismerjük meg közelebbről azt a tájékoztatót, melyet az érdeklődőknek szántak a szerkesztők, hiszen az a videoportál minden fontos jellemzőjét taglalja.

***Mestertanár* videoportál (<http://mestertanarvp.ektf.hu>)**

A *Mestertanár* videoportál a TÁMOP 4.1.2-08/1/8-2009-0002 „*Regionális Pedagógiai Kutató- és Szolgáltató Központ kialakítása pedagógusképző intézmények együttműködésére*” című pályázati program keretében jött létre 2010-ben. Alapítója az Eszterházy Károly Főiskola Tanárképzési és Tudástechnológiai Kara. Különböző típusú, korszerű pedagógiai videoanyagokat, a tanárképzésben felhasználható videofelvételeket és aktív online közösségi fórumot kínál.

A *Mestertanár* videoportál nem csak tárhely, ezért szakmai szerkesztőség működteti. Feladata a videofelvételek összegyűjtése, új felvételek készítése, és azok segédanyagokkal való ellátása, egy olyan szakmai szolgáltatás bevezetése, amely segíti a leendő tanárok professzionális munkájának kialakulását, fejlesztését a tanárrá válás minden szakaszában.

A *Mestertanár* videoportál által hozzáférhetővé válnak – az ország pedagógusképző intézményeiben dolgozó oktatók és a közoktatási intézmények vezetőtanárai, mentorai számára – olyan már meglévő és új iskolai, osztálytermi videofelvételek, amelyek a **pedagógiai, a pszichológiai és a módszertani tárgyak** tanításában, valamint az iskolai **mentorálásban** hatékonyan alkalmazhatók. A szerkesztőség külön figyelmet fordít a sokszínű pedagógiai gyakorlatot, a valós pedagógiai helyzeteket megjelenítő dokumentumokra, a hátrányos helyzetű gyerekekkel integráltan dolgozó és az alternatív programokat alkalmazó iskolák jó gyakorlatának bemutatására.

A *Mestertanár* videoportálon elérhető osztálytermi videofelvételek biztosítják a tanárjelölteknek a pedagógiai helyzetek megfigyelését, azok elemzésének gyakorlását, a reflektivitás megalapozását. Az osztálytermi felvételek értékes közös tapasztalatot jelentenek a hallgatói csoportok számára. Törekszünk arra, hogy minden műveltségterület és a tantárgy-pedagógia oktatói és hallgatói megtalálják a szakjukhoz kapcsolódó anyagokat. A videoportál rövidebb-hosszabb előadásai, kutatói portréi lehetőséget adnak új kutatási eredmények, új nézőpontok megismerésére, megvitatására.

A *Mestertanár* videoportál minden iskolai szakmai szerepben lehetőséget kínál a fejlődésre. A szerkesztőség igyekszik szem előtt tartani azt a szempontot, hogy más érdekli a kezdő tanárt, az osztályfőnököt, az iskolavezetőt vagy a gyermekvédelmi felelőst. Reményeink szerint a videoportál mindannyiuknak kínál érdekes és hasznos filmeket.

A *Mestertanár* videoportálon megtekinthető rövidebb-hosszabb előadások lehetőséget adnak egy-egy szakmai kérdéshez kapcsolódó új kutatási eredmények, új nézőpontok megismerésére, amelyek mélyíthetik a pedagógusok elméleti felkészültségét. Az iskolai felvételekhez kapcsolódó **rövidebb szakértői elemzések** pedig segítik az iskolai jelenségvilág alaposabb megismerését, megértését, akár kisebb műhelyekben történő megbeszélését.

A *Mestertanár* videoportál többféle módon is épít a látogatók aktivitására. A tanárképzést segítő videotár bővítésében feltétlen számítunk a pedagógia, a pszichológia és más társtudományok elméleti és gyakorlati szakembereinek támogatására. Kiemelten fontosnak tartjuk a tanári reflektivitás kialakításához vezető utak megmutatását a mentortanároknak, akik a képzés ötödik félévében segítik a pedagógusjelöltek munkáját. Számítunk a gyakorló tanárok által beküldött filmekre, a hallgatók versenytanításának további felvételeire is. A szerkesztőség minden olyan videofelvétel közzétételét támogatja, amely eredményes tanári munkát mutat be. Szeretnénk ösztönözni tanárképző kollégáinkat, hogy minél többen csatlakozzanak a videoportál virtuális szerkesztői táborához.

Az alapelvek összefoglalása:

- Új szolgáltatást hozunk létre, amely a tanárrá válást segíti, a korszerű pedagógiai kultúrát, a kompetenciaalapú oktatási szemléletet képviseli.

- A videoportál minden műveltségterület és minden kulcskompetencia fejlesztéséhez tartalmaz hasznos, korszerű tanulási környezetet bemutató anyagokat.
- Az új videofelvételek az oktatási integrációban eredményes és az alternatív pedagógiai programokat megvalósító iskolákban készülnek.
- A mentortanárok munkáját segítjük a reflektivitás fejlesztésének módszereit bemutató videofelvételekkel.
- A videoportál az oktatási területek (a pedagógia, a pszichológia, a módszertan stb.) legújabb eredményeinek bemutatásával segítséget nyújt a képzés oktatási tartalmainak megújításában.

A *Mestertanár* videoportál a látogatóival való diskurzust az oldalon működő *Fórum* felülettel biztosítja, ahol lehetőség nyílik a folyamatos kapcsolattartásra, filmekről, illetve a felvetődő szakmai kérdésekről való eszmecserére.

A pedagógiai videofelvételek megtekintését regisztrációhoz kötöttük. A *Mestertanár* weboldalon regisztrált látogatók letölthetik a filmeket különböző formátumokban, illetve használhatják az oldal közösségi fórumát.

Felvételtípusok az osztálytermi felvételeknél

Egész órát tartalmazó felvételek vágás nélkül
Sorozatokhoz kialakított szerkezetek:

- rövid osztálytermi felvétel tanári kommentárral (pl. módszerek bemutatása)
- rövid osztálytermi felvétel szakértői kommentárral (nehezen kezelhető gyerekekkel kapcsolatban)
- rövid szakértői beszélgetés 3-4 fő részvételével (az iskolai bántalmazásról)
- kezdő segítségkérése, amelyre 2-3 szakértőtől kér egy műsorvezető megoldási javaslatokat

Mentorálás:

- kezdő tanárok órafelvételei szakértői segítséggel: változás – a reflektálás tanulása (a jótól a kiválóig)
- előadások vágatlan felvételen (30–50 percesek)

Az oktatásban alkalmazható videoanyagok

Sokféle film (15–80 percesek), pl. az emlézők viselkedése vagy csillagászati kérdések stb.

Segédanyagok

- Óravázlat leírása
- Feladatlap a felvételen alkalmazott módszerhez

- Rövid szakmai anyag a felvétel témájához, pl. 10 jó ötlet az órakezdéshez vagy a diákok aktivizálásához
- Rövid elméleti anyag a felvétel kérdésköréhez
- Kapcsolódó link az adott témához

A *Mestertanár* videoportálon jelenleg **több mint 100 film** várja a látogatókat, többségük feldolgozásához segédanyagot is kínálunk.

A MESTERTANÁR videoportál szerkesztőségének tagjai

Dr. Sallai Éva	főszerkesztő
Dr. Antal Péter	szerkesztő – IKT
Dr. Bozsik Gabriella	olvasószerkesztő
Dudás Anna	szerkesztő – tantárgy-pedagógiák
Dr. Földes Petra	szakmai szövegek gondozása
Dr. Héjja-Nagy Kata	szerkesztő – pszichológia
Dr. Kis-Tóth Lajos	szakmai tanácsadó
Nagy Dénes	portálfejlesztő
Dr. Tóth Tibor	mozgókép, archiválás
Villangó Pálné	szerkesztő – közoktatás, mentorálás
Dr. Virág Irén	szerkesztő – pedagógia

A konferencián kapott DVD mellett egy *Segédanyagok* című füzet sok ötletet, mintát ad arra, hogy néhány film feldolgozása milyen módszerekkel történhet. A filmek témái rendkívül változatosak, időszerűek:

1. *Én, te, ő* (Milyen különbségek lehetnek a magánemberi és a professzionális kommunikáció között?)
2. *Ez a miénk! OKÉ!* (A termelőiskola jellemzői)
3. *A fegyelmezésről*
4. *A Waldorf-pedagógia*
5. *Aronson mozaikmódszere* (Az előítéletesség és az előítéletes magatartás)
6. *A mozaikmódszerről és a kooperatív tanulásról*
 - a) *Hangjegy utáni daltanítás*
 - b) *A honfoglaló magyarok művészete*
 - c) *Az írásjelek helyesírási kérdései* (páros munka)
 - d) *Mértékkel mérj, értékkel értékelj* (csoportmunka)

A filmek bemutatása előtt a tanár megfigyelési szempontokat kell, hogy megadjon. (Gyűjtsétek össze a tanár viselkedésének jellemzőit! Hogyan beszélget a gyerekekkel a filmen szereplő tanár? Figyelje meg, hogyan értelmezi a Waldorf-iskola az egyéni szabadság fogalmát!)

Az egyes filmek tartalmának feldolgozásához például kérdéssorokat találunk. (Milyen, a hagyományostól eltérő tanórák bejátszásai szerepeltek a filmben? Mik lehetnek a fegyelmi problémák okai? Milyen különbségek lehetnek a magánemberi és a professzionális kommunikáció között? Gyűjtsön össze olyan módszereket, amelyek hatékonyak lehetnek a különböző iskolai problémák, helyzetek megoldásában! Soroljon fel a választott módszerek alkalmazása mellett, illetve ellene szóló érveket! Milyen nézetek jellemzőek a rogersi elveket valló tanárookra? Sorolja fel a hatékony tanár kommunikációjának jellemzőit! Hogyan illeszkedik a Waldorf-pedagógia a kompetencia alapú oktatás elképzeléséhez?)

A témák elmélyültebb tanulmányozásában segítenek az ajánlott linkek és egyéb internetes források. Az irodalomjegyzékekben is fellelhető többféle szakfolyóirat cikke, önálló pedagógiai és szak módszertani kötetek, valamint tanulmánygyűjtemények egyaránt.

Bizonyos, kevésbé ismert témák esetében elméleti ismereteket is közöl a *Segédanyagok* füzet (pl. az Aronson-módszerről, a Waldorf-iskoláról, a kooperatív tanulásról felsorolja a legfontosabb tudnivalókat).

A *Segédanyagokban* a helyesírási témájú film feldolgozásához a NAT-nak az *Anyanyelvi kommunikáció* című részéből a *Fejlesztési feladatok* szó szerinti idézésével kíván segítséget nyújtani.

A *Segédanyagok* estenként óraleírásokat, óratervezeteket is közöl, melyek komplexen foglalják magukba egy-egy anyagrész feldolgozását, a különféle módon és eszközökkel történő szemléltetést, a gyakorlás változatos módszereit, szakirodalmat adnak stb.

Igen fontos része a *Segédanyagoknak* a módszertani irányítás. (Hogyan rendezzük be az osztálytermet? Hogyan alakítsunk ki csoportokat? Hogyan tudja a tanár a gyerekek érdeklődését fenntartani az óra elejétől a végéig? Bontsuk a tananyagot kisebb részekre, és ezek az anyagok írásban legyenek hozzáférhetők, minden terület külön papíron! Hozzunk létre úgynevezett szakértői csoportokat, amelyeket minden csoportból az azonos témákat feldolgozó gyerekek alkotják stb.!)

Összegezve: a *Segédanyagok* gondosan összeállított, tematikailag változatos, sokszínű segédlet igen sok jó ötlettel, mintával és irodalomjegyzékkel.

Őszintén reméljük, hogy a főiskola videoportáljának gazdag filmanyagát minél többen egyre több iskolában megismerik, megkedvelik, és a kollégák majdan saját anyagukkal is gazdagítják a jelenlegi állományt, hogy a fiatal mestertanárjelöltek minél mélyebb és korszerűbb elméleti, valamint módszertani ismeretek birtokában végezhesék oktató-nevelő munkájukat.